

for at udvikle psykiske forstyrrelser og større sandsynlighed for overførsel til fængselshospital af psykisk årsag end de ikke-isolerede. Inden for de undersøgte tidsrammer var den psykiske helbredstilstand blandt de isolerede uafhængig af varigheden af isolation. Belastningen ved isolation er generelt ikke af en sådan karakter, at det medfører forstyrrelser i kognitive funktioner som f.eks. koncentrationsevnen.

Samlet viser undersøgelsen, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred.«

Rapporten »Efterundersøgelsen« fra 1997 indeholder følgende samlede konklusion af undersøgelserne:

»Samlet - dvs. på grundlag af grund- og efterundersøgelsen - må det herefter konkluderes, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred.

Det må på den baggrund lægeligt og psykologisk anbefales, at man ikke øger belastninger forbundet med varetægtsfængsling ved at anvende isolation.«

Uafhængigt af gennemførelsen af isolationsundersøgelsen indhentede Strafferetsplejeudvalget materiale om retstilstanden vedrørende isolation i 15 andre europæiske lande. Oplysningerne dannede grundlag for udvalgets *betænkning nr. 1219/1991 om isolationsfængsling i andre europæiske lande*.

Med det forbehold, at en sammenligning af forskellige landes regler på et bestemt område må foretages med betydelig varsomhed, fordi retssystemerne i deres grundlæggende opbygning og virkemåde er meget uensartede, sammenfattes resultatet af undersøgelsen i betænkningen således:

»Efter udvalgets opfattelse kan de gældende danske regler om isolation af hensyn til efterforskningen ikke siges at adskille sig grundlæggende fra reglerne i andre europæiske lande. De danske betingelser for isolationsfængsling er i hvert fald ikke lempeligere end generelt i Europa. Tværtimod kan betingelserne for iværksættelse af isolation formentlig henregnes blandt de strengeste. Dette gælder såvel selve isolationsbetingelserne som reglerne om domstolsbeslutning i forbindelse med indgrebs iværksættelse.«

Senest har Strafferetsplejeudvalget i forbindelse med udarbejdelsen af *betænkning nr. 1358/1998 om varetægtsfængsling i isolation* indhentet en række statistiske oplysninger om antallet af isolationsfængslinger, varigheden heraf og de former for kriminalitet, som de isolerede varetægtsarrestanter er sigtet for. Betænkningen indeholder et lovudkast, der - på baggrund af resultaterne i den psykologiske undersøgelse

- bl.a. tager sigte på væsentligt at begrænse anvendelsen og varigheden af varetægtsfængsling i isolation. De enkelte elementer i Strafferetsplejeudvalgets forslag gennemgås i det følgende.

2.3. Faktisk anvendelse af isolation

Strafferetsplejeudvalget har i forbindelse med udarbejdelsen af betænkningen hos Direktoratet for Kriminalforsorgen indhentet en række statistiske oplysninger for perioden 1983-1997 over antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varigheden af isolationsanbringelsen.

En sammenligning de statistiske oplysninger om antallet af afsluttede isolationsfængslinger i henholdsvis 1983 og 1997 viser, at der siden 1983 samlet er sket næsten en halvering af antallet af isolationsanbringelser.

Ud af de i alt 1096 afsluttede isolationsfængslinger i 1997 varede 50 (5 pct.) mere end 4 måneder. Den gennemsnitlige varighed var 34,5 dage. Dette tal har igennem 1990'erne ligget på mellem 28,6 og 35,6 dage.

Det fremgår endvidere, at 740 anbringelser i isolation, eller 68 pct. af det samlede antal af isolationsfængslinger i 1997, blev afsluttet inden for 1 måned, og at 170 anbringelser i isolation varede mellem 1 og 2 måneder. Dvs., at i alt 83 pct. af det samlede antal anbringelser i isolation blev afsluttet inden for 2 måneder.

Der henvises i øvrigt til betænkningen s. 27 (skema 1).

Strafferetsplejeudvalget har endvidere indhentet statistiske oplysninger for perioden 1983-1997 om antallet af varetægtsfængslede pr. år og om antallet og andelen af arrestanter, der er isoleret efter rettens bestemmelse. Oplysningerne stammer fra Politiets og Direktoratet for Kriminalforsorgens årsberetninger.

Af de statistiske oplysninger fremgår, at antallet af varetægtsarrestanter i de senere år er steget, mens antallet og andelen af arrestanter, der anbringes i isolation, er faldet i samme periode.

I 1983 var således 35,3 pct. af det samlede antal varetægtsfængslede isoleret efter rettens bestemmelse, mens det i 1997 alene var 16,1 pct. af de varetægtsfængslede, der var isolerede efter rettens bestemmelse.

Der henvises til betænkningen s. 28 (skema 2).

Strafferetsplejeudvalget har endelig i 1996 gennem en spørgeskemaundersøgelse indsamlet oplysninger om, hvilke kriminalitetstyper de isolationsfængslede er sigtet for.